

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת סנהדרין פ"ז
Some of the topics we will learn about include.

The procedure of

זקן ממרא

If a person rules against all the members of סנהדרין, and he then rules to others to act according to his original opinion, he is punished with חנק, choking.

אינו חייב

עד שיורה לעשות

He is liable only if he ruled for others to act according to his original opinion.

The three opinions regarding the extent of the זקן ממרא's ruling

holds רבי מאיר

זקן ממרא אינו חייב

אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת

A זקן ממרא is liable only if his ruling was relevant to a matter which is punishable with כרת, and בשוגג requires a חטאת קרבן חטאת.

holds רבי יהודה

על דבר שעיקרו מדברי תורה

ופירושו מדברי סופרים

He is liable for a matter which is mentioned in the Torah, and its details were derived through the חכמים, even if it was not זדונו כרת and שגגתו חטאת.

holds רבי שמעון

אפילו דקדוק אחד מודקדקי סופרים

He is liable even for a matter that was derived only though the חכמים but is not mentioned in the Torah.

The Gemara discusses several Machlokes in which the זקן ממרא might disagree with the סנהדרין, and applies them even according to רבי מאיר that one must be liable for כרת וחטאת.

A

זקן ממרא

אינו חייב
עד שיורה לעשות

רבי מאיר

זקן ממרא אינו חייב
אלא על דבר שזדונו כרת
ושגגתו חטאת

רבי יבוצב

על דבר שעיקרו מדברי תורה
ופירושו מדברי סופרים

רבי שמעון

אפילו דקדוק אחד
מדקדוקי סופרים

Several Machlokes in which the זקן ממרא
might disagree with the סנהדרין

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

זקן ממרא על פי ב"ד
שנאמר כי יפלא ממך דבר למושפט

One becomes a זקן ממרא only if he argues against the Bais Din,

As the Mishnah elaborates;

שלשה בתי דינין היו שם
אחד יושב על פתח הר הבית
ואחד יושב על פתח העזרה
ואחד יושב בלשכת הגזית

There were three Rabbinical Courts in Yerushalayim:
The first one at the entrance to the הר הבית, and Rashi explains that this was actually at the entrance to the עזרת נשים;

The second one at the entrance to the עזרה;
These two were each a כ"ג, בית דין של כ"ג, they consisted of twenty-three judges.

And the third one was in a room called לשכת הגזית, which was built in the northern wall of the עזרה.
This was the סנהדרין גדולה of seventy-one judges.

1

משנה

זקן ממרא על פי ב"ד
שנאמר כי יפלא ממך דבר למשפט

One becomes a זקן ממרא only if he argues against the Bais Din,

שלשה בתי דינין היו שם

ואחד יושב
על פתח העזרה
בית דין של כ"ג

אחד יושב
על פתח
הר הבית
בית דין של כ"ג

ואחד יושב
בלשכת הגזית
סנהדרין גדולה

If the זקן ממרא argued with the Bais Din in his city,
they must all travel to Yerushalayim;

2 Now, if the ממרא זקן argued with the Bais Din in his city, they must all travel to Yerushalayim; And ad the Mishnah describes; באין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי He presents his argument to the first Bais Din.

אם שמעו אמר להם If the first Bais Din heard a ruling regarding this matter, they state their ruling.

ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי But if the first Bais Din did not have a tradition regarding this matter, they go inside and he presents his arguments to the second Bais Din.

אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל If the second Bais Din did not have a tradition regarding this matter either, they go inside and he presents his argument to the third Bais Din, the סנהדרי גדולה, who issue rulings to all Klal Yisroel, as the Pasuk states מן המקום ההוא אשר יבחר ה'

חזר לעירו שנה ולמד בדרך שהיה למד פטור If the ממרא זקן ruled against the סנהדרי גדולה, and when he returned home he continued to teach his original opinion to others, but he did not rule for others to act this way, he is not liable.

ואם הורה לעשות חייב However, if the ממרא זקן ruled for others to act according to his original opinion, he is liable because the Pasuk states והאיש אשר יעשה בזדון

אינו חייב עד שיורה לעשות He is liable only if he ruled for others to act this way.

2 באין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי He presents his argument to the first Bais Din.

אם שמעו אמר להם If the first Bais Din heard a ruling regarding this matter, they state their ruling.

ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי But if the first Bais Din did not have a tradition regarding this matter, they go inside and he presents his arguments to the second Bais Din.

אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל If the second Bais Din did not have a tradition regarding this matter either, they go inside and he presents his argument to the third Bais Din, the סנהדרי גדולה, who issue rulings to all Klal Yisroel, as the Pasuk states

מן המקום ההוא אשר יבחר ה'

חזר לעירו שנה ולמד בדרך שהיה למד פטור

If the ממרא זקן ruled against the סנהדרי גדולה, and when he returned home he continued to teach his original opinion to others, but he did not rule for others to act this way, he is not liable.

ואם הורה לעשות חייב

However, if the ממרא זקן ruled for others to act according to his original opinion, he is liable because the Pasuk states

והאיש אשר יעשה בזדון אינו חייב עד שיורה לעשות He is liable only if he ruled for others to act this way.

3 The Mishnah concludes however, תלמיד שהורה לעשות פטור
 If a student who was not eligible to be a Dayan ruled in his way, he is not liable, because as Rashi explains שאין לסמוך על הוראתו His rulings are not binding. ®
 נמצא חומרו קולו His stringency of not being eligible to issue a Halachic ruling, turns into a leniency in that he is פטור.

As the Braisa cites the source in the Pasuk כי יפלא ממך דבר במופלא שבב"ד הכתוב מדבר The Pasuk refers to one who was a member of Bais Din and is authorized to issue rulings.

The Gemara cites a Machlokes regarding the extent of the זקן ממרא's ruling: זקן ממרא אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת A זקן ממרא is liable only if his ruling was relevant to a matter which is punishable with כרת and בשוגג requires a חטאת, because there is a גזירה שוה of the word דבר; The Pasuk here states כי יפלא ממך דבר למשפט And the Pasuk of פר העלם דבר states ונעלם דבר מעיני הקהל

מה להלן דבר שחייב על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן דבר שחייב על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת

3 תלמיד שהורה לעשות פטור

If a student who was not eligible to be a Dayan ruled in his way, he is not liable, because as Rashi explains שאין לסמוך על הוראתו His rulings are not binding.

נמצא חומרו קולו His stringency of not being eligible to issue a Halachic ruling, turns into a leniency in that he is פטור.

כרייתא כי יפלא ממך דבר במופלא שבב"ד הכתוב מדבר The Pasuk refers to one who was a member of Bais Din and is authorized to issue rulings.

The Gemara cites a Machlokes regarding the extent of the זקן ממרא's ruling:

זקן ממרא אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת A זקן ממרא is liable only if his ruling was relevant to a matter which is punishable with כרת and בשוגג requires a חטאת, because there is a גזירה שוה of the word דבר;

The Pasuk here states	The Pasuk of פר העלם דבר
כי יפלא ממך דבר למשפט	ונעלם דבר מעיני הקהל
אף כאן	מה להלן
דבר שחייב על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת	דבר שחייב על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת

4

רבי יהודה says
על דבר שעיקרו מדברי תורה
ופירושו מדברי סופרים

He is liable for a matter which is mentioned in the Torah,
and its details are derived through the חכמים, even if it is
not כרת and זדונו and שגגתו חטאת, because the Pasuk states
על פי התורה אשר יורוך

עד דאיכא תורה ויורוך
The matter must be both, in the Torah and through the
חכמים.

רבי שמעון says
אפילו דקדוק אחד מדקדוקי סופרים
He is liable even for a matter that was derived only though
the חכמים but is not mentioned specifically in the Torah,
because the Pasuk states
אשר יגידו לך מן המקום ההוא

אפילו כל דהו
For any matter.
=====

4

רבי ירמיה
**על דבר שעיקרו מדברי תורה
ופירושו מדברי סופרים**

He is liable for a matter which is mentioned in the Torah,
and its details are derived through the חכמים,
even if it is not כרת and זדונו חטאת,

because the Pasuk states

עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוּרוּךְ

עַד דְּאִיכָא תּוֹרָה וְיּוּרוּךְ

*The matter must be both,
in the Torah and through the חכמים.*

רבי שמעון
אפילו דקדוק אחד מדקדוקי סופרים

He is liable even for a matter that was derived
only though the חכמים
but is not mentioned specifically in the Torah,

because the Pasuk states

אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ מִן הַמָּקוֹם הַהוּא

אפילו כל דהו

For any matter.

5 The Gemara now proceeds with a Braisa that elaborates on the various rulings of a זקן מומרא, and applies them even according to רבי מאיר's opinion of זקן מומרא אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת

The Pasuk states
כי יפלא ממוך דבר למושפט
בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבות בשעריך

1.
As mentioned earlier, the words כי יפלא refers to
במופלא שבב"ד הכתוב מדבר
One who was a member of Bais Din;

2.
The word ממוך refers to
זה יועץ
שיודע לעבר שנים ולקבוע חדשים
The זקן מומרא and the סנהדרין argued in the Machlokes
whether one can establish a leap year after Purim, and
through his ruling
קא שרי חמץ בפסח
One might come to eat חמץ on the day that is considered
Pesach according to the סנהדרין, for which there is כרת
וחטאת.

5
בריימא
Various rulings of a זקן מומרא, that apply even according to רבי מאיר's opinion of זקן מומרא אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת

**כי יפלא ממוך דבר למושפט
בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבות בשעריך**

1

The words כי יפלא refers to
במופלא שבב"ד הכתוב מדבר
One who was a member of Bais Din;

**כי יפלא ממוך דבר למושפט
בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבות בשעריך**

2

The word ממוך refers to
זה יועץ
שיודע לעבר שנים ולקבוע חדשים
The זקן מומרא and the סנהדרין argued in the Machlokes
whether one can establish a leap year after Purim,
and through his ruling
קא שרי חמץ בפסח
One might come to eat חמץ on the day
that is considered Pesach according to the סנהדרין,
for which there is כרת וחטאת.

6

3.
The word דבר refers to
זו הלכה
The הלכה למשה מסיני and the סנהדרין argued over a זקן ממרא,
such as the Machlokes in the הלכה משה מסיני of
עשירי בעי שימור
If a woman saw זיבה on the tenth day of the נדה
י"א יום שבין נדה, the eleven days between each Niddah cycle;
Whether she remains טמא on the following day, and if she
goes into the Bais Hamikdash she is liable for כרת וחטאת;

4.
The word למשפט refers to
זה הדין
They argued over a גזירה שוה, such as the source for
בתו מאנוסתו
If a person was מזונה with his own daughter born out-of-
wedlock, he is liable to מיתה, and this Issur is derived
through two שוות גזירה
אתיא הנה הנה אתיא זימה זימה

5.
The words
בין דם לדם
Refer either to
דם נדה
They argued in the Machlokes ורבנן מהללאל regarding
דם הירוק
Whether a woman who saw greenish blood becomes a נדה,
and if she goes into the Bais Hamikdash she is liable for
כרת וחטאת.

6

כי יפלא ממך דבר למשפט
בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבות בשעריך

3

The word דבר refers to
זו הלכה

The הלכה למשה מסיני and the סנהדרין argued over a זקן ממרא,
such as the Machlokes in the הלכה משה מסיני of

עשירי בעי שימור

If a woman saw זיבה on the tenth day of the
י"א יום שבין נדה, the eleven days between each Niddah cycle;

Whether she remains טמא on the following day,
and if she goes into the Bais Hamikdash
she is liable for כרת וחטאת;

כי יפלא ממך דבר למשפט
בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבות בשעריך

4

The word למשפט refers to
זה הדין

They argued over a גזירה שוה, such as the source for

בתו מאנוסתו

If a person was מזונה with his own daughter
born out-of-wedlock, he is liable to מיתה,
and this Issur is derived through two שוות גזירה

אתיא הנה הנה – אתיא זימה זימה

כי יפלא ממך דבר למשפט
בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבות בשעריך

5

The words בין דם לדם refer either to
דם נדה

They argued in the Machlokes between
רבנן and עקביא בן מהללאל regarding

דם הירוק

Whether a woman who saw greenish blood becomes a נדה,
and if she goes into the Bais Hamikdash
she is liable for כרת וחטאת.

7 OR
 דם לידה
 They argued in the Machlokes רב ולי regarding מעין, a woman who sees blood continuously from after birth, when she was טמאה לידה, until after טוהר ימי, the waiting period in which the blood is טהור, whether מעין אחד
 This blood comes from the same source and she is considered טמא for which there is כרת וחטאת,
 OR
 שתי מעיינות
 The blood comes from a different source and she is considered טהור.
 OR
 דם זיבה
 They argued in the Machlokes ר"א ורבי יהושע regarding קישתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום ושפתה
 If a woman had labor pains and saw blood for three days during the יום י"א, and there was a break before she gave birth;
 רבי אליעזר holds
 אם שפתה מעת לעת וילדה
 הרי זו יולדת בזוב
 If the break was for any twenty-four hours, the blood is considered דם זיבה and she becomes טמא for which there is כרת וחטאת
 While רבי יהושע holds
 לילה ויום
 Only if the break was first during 12 hours of the night, and then 12 hours of the day, the blood is considered דם זיבה, but if the night and day hours were not consecutive, the blood is not דם זיבה and she is טהורה from זיבה.

7 OR
דם לידה
 They argued in the Machlokes between רב and לוי regarding מעין
 a woman who sees blood continuously from after birth, when she was לידה, until after טוהר ימי, the waiting period where the blood is טהור,
 OR
שתי מעיינות
 The blood comes from a different source and she is considered טהור.
מעין אחד
 This blood comes from the same source and she is considered טמא for which there is כרת וחטאת,
 OR
דם זיבה
 They argued in the Machlokes between ר"א and רבי יהושע regarding קישתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום ושפתה
 If a woman had labor pains and saw blood for three days during the יום י"א and there was a break before she gave birth;
 רבי אליעזר אם שפתה מעת לעת וילדה הרי זו יולדת בזוב
 רבי יהושע holds
 Only if the break was first during 12 hours of the night, and then 12 hours of the day, the blood is considered דם זיבה, but if the night and day hours were not consecutive, the blood is not דם זיבה and she is טהורה from זיבה.
 OR
אם שפתה מעת לעת וילדה הרי זו יולדת בזוב
 If the break was for any twenty-four hours, the blood is considered דם זיבה and she becomes טמא for which there is כרת וחטאת

8

6.

The words בין דין לדין refer either to דיני נפשות

They argued in the Machlokes ורבנן רבי regarding נתכוון להרוג את זה והרג את זה

If a person wanted to kill one person, and instead the stone landed on another person;

רבי holds the רוצח must give the heirs monetary compensation, while the רבנן hold the רוצח does not give compensation;

And as Rashi explains, this matter might lead to כרת וחסאת, if the heir extracted compensation and was מקדש a woman with this money:

If the סנהדרין ruled like רבי the Kiddushin is effective, and she is an אשת איש for which there is כרת וחסאת because the money belonged to him, while the זקן ממרא ruled like the רבנן the Kiddushin is not effective, and she is not an אשת איש because the money did not belong to him, and accordingly one who marries this woman as per the זקן ממרא is liable for כרת וחסאת ®

OR

דיני ממונות

They argued in the Machlokes שמואל ורבי אבהו regarding שנים שדנו

Whether a decision of only two judges is valid, and if two דינים extracted money from one party and gave it to the other party, this matter might lead to כרת וחסאת as before, if he was מקדש a woman with this money.

OR

דיני מכות

They argued in the Machlokes רבי ישמעאל ורבנן regarding Malkos whether Malkos is administered by three judges, or only twenty-three judges, and if the Malkos of three judges was unlawful, they must compensate their victim for his bruises, and this matter might lead to כרת וחסאת as before if the victim was מקדש a woman with this money.

8

כי יפלא ממך דבר למשפט
בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבות בשעריך

6

The words בין דין לדין refer either to

דיני נפשות

They argued in the Machlokes between רבי and רבנן regarding

נתכוון להרוג את זה והרג את זה

If a person wanted to kill one person, and instead the stone landed on another person;

רבנן
The רוצח does not give compensation.

רבי
The רוצח must give the heirs monetary compensation.

And as Rashi explains,

This matter might lead to כרת וחסאת, if the heir extracted compensation and was מקדש a woman with this money:

If the סנהדרין ruled like רבי the Kiddushin is effective, and she is an אשת איש for which there is כרת וחסאת because the money belonged to him, while the זקן ממרא ruled like the רבנן the Kiddushin is not effective, and she is not an אשת איש because the money did not belong to him, and accordingly one who marries this woman as per the זקן ממרא is liable for כרת וחסאת.

OR

דיני ממונות

They argued in the Machlokes between רבי אבהו and שמואל regarding

שנים שדנו

Whether a decision of only two judges is valid, and if two דינים extracted money from one party and gave it to the other party,

OR

דיני מכות

They argued in the Machlokes between רבנן and רבי ישמעאל whether Malkos

is administered by 3 judges, or only twenty-three judges, and if the Malkos of three judges was unlawful they must compensate their victim for his bruises,

This matter might lead to כרת וחסאת as before if the victim was מקדש a woman with this money.

9

7.
The words
בין נגע לנגע
Refer either to
נגעי אדם
They argued in the Machlokes רבי יהושע ורבנן regarding
אם בהרת קדם לשער הלבן
טמא
If a white hair appears in an existing נגע, it is a sign of
טומאה.
אם שער לבן קדם לבהרת
טהור
If the white hair appears before the נגע, it is not a sign of
טומאה.
ספק
If it is not known whether the white hair came before or
after the נגע, the רבנן hold טמא and if he enters the Bais
Hamikdash he is liable for כרת וחטאת, while רבי יהושע
holds טהור.

OR
נגעי בתים
They argued in the Machlokes רבי אלעזר ברבי שמעון ורבנן
whether רבי יונתן בן אבטולמוס on a house applies only if the נגע was
spread on the two cornerstones, but if it was not on the
cornerstones only on one stone, the רבנן hold the house is
טמא and a person who entered this house and then went
into the Bais Hamikdash is liable for כרת וחטאת, while רבי
יהושע holds the house is טהור.

OR
נגעי בגדים
They argued in the Machlokes רבי יונתן בן אבטולמוס ורבנן
regarding
פריחה בבגדים
טהורה
If a garment had a נגע and then the נגע spread throughout
the entire garment, does the garment become טמא, and
someone who brings the garment into the Bais Hamik-
dash is liable for כרת וחטאת or the garment becomes טהור.

This discussion continues in the next Daf.

9

כי יפלא ממך דבר למשפט
בין אם לדם בין היין לדין ובין נגע לנגע
דברי ריבית בשעריך

7

The words בין נגע לנגע refer either to

נגעי אדם

They argued in the Machlokes
between רבי יהושע and רבנן regarding

**אם בהרת קדם
לשער הלבן
טמא**

If a white hair appears in
an existing נגע,
it is a sign of טומאה.

**אם שער לבן
קדם לבהרת
טהור**

If the white hair appears
before the נגע,
it is not a sign of טומאה.

ספק

If it is not known whether the white hair
came before or after the נגע,

רבי יהושע
טהור   רבנן
טמא

OR

נגעי בגדים

They argued in the Machlokes
רבי יונתן בן אבטולמוס - רבנן
regarding

**פריחה בבגדים
טהורה**

If a garment had a
and then the נגע spread
throughout the garment,
does the garment become טמא,
and someone who brings
the garment into the
Bais Hamikdash is liable for
כרת וחטאת
or the garment becomes טהור.

OR

נגעי בתים

They argued in the Machlokes
רבי אלעזר ברבי שמעון - רבנן
whether רבי יונתן בן אבטולמוס on a house
applies only if the נגע spread
on the two cornerstones,
but if it was only on one stone,
the רבנן hold the house is טמא
and a person who entered this
house and then went into the
Bais Hamikdash
is liable for כרת וחטאת,
while רבי יהושע holds
טהור the house is טהור.